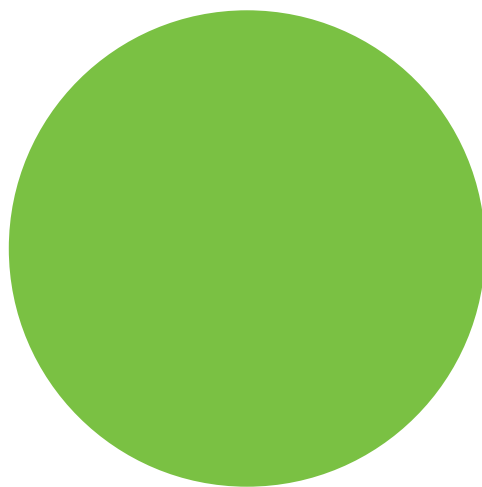
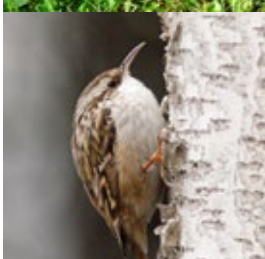

Caixes niu

als parcs metropolitans

L'AMB, en el marc del Pla de Millora de la Biodiversitat, desenvolupa diferents línies d'actuació per **potenciar la presència de fauna en els parcs metropolitans**. Una de les actuacions és la col·locació de caixes niu per afavorir la nidificació i/o refugi d'ocells insectívors (mallerengues, raspinells, papamosques, pit-roigs, cotxes, etc.), rapinyaires nocturns (xot i gamarús, mussol comú), ratpenats i eriçons.

La presència d'aquests animals és **beneficiós per les persones i ajuden a mantenir l'equilibri ecològic** dels ecosistemes: els ocells insectívors ajuden a controlar plagues (s'alimenten d'insectes) i a dispersar llavors; els eriçons també s'alimenten d'insectes i de cargols; els ratpenats de mosquits i altres insectes nocturns; i els rapinyaires nocturns són bons controladors de plagues de rosegadors.

Les caixes niu tenen una **funció pedagògica i científica**, i permeten també un seguit d'actuacions participatives en relació al seguiment de la seva ocupació i l'observació de fauna.

Aquest document és un recull de les làmines informatives que acompanyen una mostra de caixes niu, refugi d'ericons i menjadores, que s'exposen en les aules d'educació ambiental i Jugatecambientals dels parcs metropolitans, amb l'objectiu de difondre el seu **valor ecològic i desenvolupar activitats educatives** relacionades.

Caixa niu per a passeriformes

Afavoreix la nidificació d'ocells que busquen forats i esquerdes, en llocs on hi ha manca d'arbres vells o cavitats naturals a causa del creixement de les ciutats i dels conreus.

Aquests ocells **ajuden al control de plagues** (s'alimenten d'insectes), a la dispersió de llavors i a l'equilibri ecològic dels ecosistemes.

Han d'estar **instal·lades abans de l'època de cria**. Un bon moment és quan s'acaba l'hivern (febrer-març). S'han de col·locar a més de 4 o 5 m d'alçada i orientades al sud-sud-est.

Espècies que les habiten majoritàriament:

- Mallerenga carbonera (*Parus major*)
- Mallerenga blava (*Cyanistes caeruleus*)
- Mallerenga emplomallada (*Lophophanes cristatus*)
- Pardal comú (*Passer domesticus*)
- Pardal xarrec (*Passer montanus*)
- Mastegatatxes (*Ficedula hypoleuca*)

Mallerenga blava
(*Cyanistes caeruleus*)

Pardal comú
(*Passer domesticus*)

Mallerenga carbonera
(*Parus major*)

Caixa niu de frontal obert

Afavoreix la nidificació d'ocells que busquen forats grans i esquerdes amples, en llocs on hi ha manca d'arbres vells o cavitats naturals a causa del creixement de les ciutats i dels conreus.

Aquests ocells **ajuden a controlar plagues** (s'alimenten d'insectes), a dispersar llavors i a mantenir l'equilibri ecològic dels ecosistemes.

Han d'estar **instal·lades abans de l'època de cria**. Un bon moment és quan s'acaba l'hivern (febrer-març). S'han de col·locar a més de 4 o 5 m d'alçada i orientades al sud-sud-est.

Espècies que les habiten majoritàriament:

- Cotxa fumada
(*Phoenicurus ochruros*)
- Cuereta blanca
(*Motacilla alba*)
- Papamosques gris
(*Muscicapa striata*)
- Pit-roig
(*Erithacus rubecula*)
- Cargolet
(*Troglodytes troglodytes*)
- Tallarol capnegre
(*Sylvia melanocephala*)

Cotxa fumada
(*Phoenicurus ochruros*)

Cuereta blanca
(*Motacilla alba*)

Pit-roig
(*Erithacus rubecula*)

Caixa niu per a raspinells

Afavoreix la nidificació dels raspinells, que busquen esquerdes a les escorces (preferiblement de pins, alzines, alzines sureres i roures), en llocs on hi ha manca d'arbres vells o cavitats naturals a causa del creixement de les ciutats i dels conreus.

Han d'estar **instal·lades abans de que comenci l'època de cria**. Un bon moment és quan s'acaba l'hivern (febrer-març). S'han de col·locar a més de 4 o 5 m d'alçada i orientades al sud-sud-est.

El raspinell és una espècie que **ajuda a controlar plagues** (s'alimenta d'insectes). Per caçar-los, s'enfila en espiral pels troncs dels arbres, recolzant-se amb la cua.

Aquesta caixa niu **no té paret posterior** per tal de permetre el contacte del niu amb l'escorça dels arbres.

El niu **l'omplen d'herbes seques** i folren el conjunt amb plomes, llana i bocins d'escorça.

Cc-by: κ (Aleph)

Autor: Centre Medjambiental l'Arrel

Raspinell comú
(*Certhia brachydactyla*)

Caixa niu per a rapinyaires nocturns

Els rapinyaires nocturns són uns **bons controladors de plagues de rosegadors**, cosa que afavoreix l'equilibri ecològic de les ciutats. És important afavorir-ne la nidificació, ja que busquen forats en llocs on hi ha manca d'arbres vells o cavitats naturals a causa del creixement de les ciutats i dels conreus.

Les caixes niu s'han d'instal·lar a més de 4 m d'alçada, a la base d'una branca orientada al sud-sud-est. Han d'estar **col·locades abans de l'època de cria**, al final de l'hivern (febrer-març), o en el cas del gamarús, desembre-gener.

Els rapinyaires nocturns **no aporten material** al niu, com fan altres ocells.

Espècies que les habiten majoritàriament:

- Xot
(*Otus scops*)
- Mussol
(*Athene noctua*)
- Gamarús
(*Strix aluco*)

Cc-by: Martin Mecnarowski

Gamarús
(*Strix aluco*)

Cc-by: Trebol-a

Mussol
(*Athene noctua*)

Cc-by: Frank Vassen

Xot
(*Otus scops*)

Caixa niu per a ratpenats

Afavoreix la presència de ratpenats, que busquen forats i esquerdes en arbres per amagar-se, criar, aparellar-se, etc., ja que per la manca d'arbres madurs no en troben.

S'utilitza de niu durant la primavera i estiu, o de refugi durant el període d'hivernació.

Els ratpenats són animals molt beneficiosos, ja que són **controladors de plagues** (s'alimenten de mosquits i altres insectes nocturns).

Es col·loquen en parets d'edificis, en arbres o en murs.

Espècies que les habiten majoritàriament:

- Pipistrel·la comuna (*Pipistrellus pipistrellus*)
- Pipistrel·la nana (*Pipistrellus pygmaeus*)
- Pipistrel·la de vores clares (*Pipistrellus kuhli*)
- Ratpenat dels graners (*Eptesicus serotinus*)

Cc-by: Gilles San Martin

Cc-by: Barracuda1983

Cc-by: Mnolf

Pipistrel·la comuna
(*Pipistrellus pipistrellus*)

Ratpenat dels graners
(*Eptesicus serotinus*)

Caixa niu per a eriçons

Afavoreix el refugi d'eriçons en els parcs metropolitans.

A la tardor els eriçons busquen aquests llocs segurs per hivernar.

S'han de col·locar en **llocs frescos i ombrívols**, sense rebre la llum directa del sol.

Els eriçons són animals insectívors d'hàbits nocturns que controlen les poblacions d'insectes i de cargols i **ajuden a mantenir l'equilibri ecològic** dels ecosistemes.

En els parcs metropolitans s'ha observat majoritàriament la presència d'eriçó fosc.

Eriçó fosc
(*Erinaceus europaeus*)

Menjadora per a ocells

Autor: Centre Mediambiental l'Arrel

Mallerenga emplomallada
(*Lophophanes cristatus*)

Les menjadores s'omplen de llavors i fruits secs perquè els ocells granívors i insectívors puguin tenir **una alimentació més completa quan l'aliment escasseja** (d'octubre a abril).

Hi ha diferents tipologies de menjadores, però totes han de tenir una determinada mida per tal que només els becs dels petits passeriformes puguin agafar el menjar i així evitar que les garses o altres animals agafin l'aliment.

Aquests ocells **ajuden a controlar plagues** (s'alimenten d'insectes), a dispersar llavors i a mantenir l'equilibri ecològic dels ecosistemes.

S'han de col·locar en llocs oberts amb bona visibilitat perquè els ocells se sentin segurs i per poder observar-los. També cal col·locar-les separades del tronc dels arbres perquè no serveixin d'aliment per a rosegadors.

Mallerenga blava
(*Cyanistes caeruleus*)

Cc-by: Tim Felce (Airwolfhound)

Mallerenga cuallargà
(*Aegithalos caudatus*)